

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 446/2017-48

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudcu Milana Ľalíka a sudcu Rudolfa Tkáčika prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Tomášom Husovským, Mäsiarska 6, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Prešov v konaní vedenom pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 4/17/7707 (pôvodne vedenej pod sp. zn. 1 Pv 726/2012) a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED], podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Prešov v konaní vedenom pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 4/17/7707 porušené boli.

2. [REDACTED], priznáva finančné zadosťučinenie v celkovej sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktorú sú mu povinní vyplatiť Okresné riaditeľstvo Policajného zboru odbor kriminálnej polície Prešov v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur) a Okresná prokuratúra Prešov v sume 2 500 € (slovom dvetisícpäťsto eur) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

3. [REDACTED], priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 374,80 € (slovom tristosedemdesiatštyri eur a osemdesiat centov), ktorú sú povinní vyplatiť Okresné riaditeľstvo Policajného zboru, odbor kriminálnej polície Prešov v sume 187,40 € (slovom stoosemdesiatštyri eur a štyridsať centov) a Okresná prokuratúra Prešov v sume 187,40 € (slovom stoosemdesiatštyri eur a štyridsať centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu na účet právneho zástupcu sťažovateľa.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. júna 2017 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície Prešov (ďalej len „okresné riaditeľstvo“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 726/2012.

2. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol:

«... 17. 12. 2012 bol sťažovateľ na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru, Odbor kriminálnej polície Prešov (ďalej len „OR PZ“) vypočutý ako svedok vo veci prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Trestného zákona, kde poškodenou mala byť [REDACTED].

Uznesením vyšetrovateľa OR PZ Prešov ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 zo 16. 9. 2013 (ďalej len „uznesenie vyšetrovateľa“) bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ s poukazom na § 138 písm. h/ Trestného zákona, ktorého skutku sa mal dopustiť tak, že počas hospitalizácie [REDACTED] z [REDACTED] na Gynekologicko pôrodníckej klinike vo FNsP J. A. Reimana v Prešove ako službukonajúci lekár dňa 30. 4. 2012 v čase od 7.00 hod do 19.45 hod nevykonal všetky diagnostické a liečebné úkony u tejto pacientky k zisteniu pôvodu bolesti brucha uvádzaných pacientkou a vysokých zápalových markerov (CRP) stonásobne prekračujúcich fyziologickú hranicu, čo poukazovalo na ťažkú infekciu, hoci sa stav pacientky postupne zhoršoval a ako zástupca primára zodpovedal v čase neprítomnosti primára za poskytnutú liečebnú starostlivosť, pričom týmto konaním z nedbanlivosti nezistil zápal červovitého privesku slepého čreva, ktorý praskol a spôsobil hnisavý zápal pobrušnice, čo viedlo k nutnosti urgentnej operácie dňa 30.4.2012 s následným premiestnením na Kliniku anesteziológie a intenzívnej medicíny FNsP v Prešove a následne reoperáciu dňa 2. 5. 2012, po ktorej došlo k zástave srdca a smrti pacientky v čase o 12.50 hod a to aj napriek poskytnutej resuscitácii, čím ošetrojúci lekár z nedbanlivosti porušil dôležitú povinnosť.

Napriek tomu, že ku skutku malo dôjsť 30. 5. 2012, teda pred 5 rokmi a dvomi mesiacmi, v trestnej veci sťažovateľa nebolo ukončené ešte ani prípravné konanie.

Skutok, z ktorého je sťažovateľ obvinený nie je v uznesení o vznesení obvinenia vôbec špecifikovaný, nie je z neho zrejmé aké diagnostické a liečebné úkony mal sťažovateľ ako lekár vykonať, čo od vznesenia obvinenia bráni sťažovateľovi v možnosti náležite sa obhajovať, čím je dlhodobo porušované jeho právo na obhajobu. O aké liečebné a diagnostické úkony sa malo jednať nie je zrejmé ani z odôvodnenia uznesenia vyšetrovateľa, keďže chýba akékoľvek odôvodnenie vo vzťahu ku skutku, ktorého sa mal dopustiť sťažovateľ...

Zdôrazňujem, že sťažovateľ je gynekológ, pričom poškodená zomrela na komplikácie, ktoré boli zapríčinené zápalom slepého čreva. Nie je potrebné žiadne

medicínske vzdelanie, ku uvedomeniu si skutočnosti, že zápal slepého čreva lieči chirurg a nie gynekológ. Sťažovateľ nastúpil do zamestnania 30. 4. 2012 o 7.00 hod. O 8.00 hod, ako zástupca primára v čase jeho neprítomnosti, vykonal primársku vizitu, kde už o 8.00 hod vydal pokyn ku pacientke privolať chirurga, čo bolo aj zrealizované a opätovne v ten istý deň vydal pokyn privolať chirurga opätovne. Ani jeden z chirurgov, ktorí pacientku vyšetřili nepovažovali za potrebné pacientku liečiť... pacientka nemala žiadne gynekologické ochorenie, ktoré by ju ohrozovalo na živote a ktoré by si vyžadovalo urgentnú operáciu... pacientka zomrela na komplikácie spôsobené zápalom slepého čreva.

Uznesenie vyšetřovateľa bolo okrem iného odôvodnené znaleckým posudkom znalca z odboru chirurgia. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ využil svoje právo, ktoré má ako obvinený a dal si vypracovať vlastný znalecký posudok renomovaným znalcom z odboru chirurgie z Českej republiky [REDAKOVANÉ] ktorý skonštatoval, že sťažovateľ sa žiadneho pochybenia pri poskytovaní liečebnej starostlivosti nedopustil. Následne si sťažovateľ dal vypracovať dodatok ku znaleckému posudku [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], v ktorom sa ku jeho postupu vyjadril znalec z odboru gynekológia [REDAKOVANÉ], ktorý opätovne skonštatoval, že postup sťažovateľa bol správny... vyšetřovateľ a aj prokurátorka Okresnej prokuratúry Prešov a Krajskej prokuratúry Prešov spochybňujú tieto predložené dôkazy, tým, že tvrdia, že ide iba o listinný dôkaz. Domnievame sa, že jediným dôvodom prečo nechcú tento dôkaz akceptovať, je to, že posudok je jasný, logický a zrozumiteľný, vypracovaný renomovaným znalcom a jednoznačne svedčí v prospech sťažovateľa.

Následne sám vyšetřovateľ za účelom vypracovania kontrolného znaleckého posudku pribral do konania znaleckú organizáciu Fakultnú nemocnicu s poliklinikou v Žiline, ktorá vypracovala znalecký posudok v novembri 2016, so záverom, že postup sťažovateľa pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti poškodenej bol správny. Napriek tomu, že záver kontrolného znaleckého posudku bol jednoznačný, vyšetřovateľ pribral do konania ďalšiu znaleckú organizáciu za účelom vypracovania ďalšieho kontrolného znaleckého posudku. Znalecký posudok vypracovala Nemocnica sv. Michala v Bratislave dňa 22. 4. 2017 s rovnakým záverom, ako posudky predtým, že postup sťažovateľa pri liečbe pacientky bol správny.

Napriek tomu, že vyšetrovateľ a prokurátorka OP majú k dispozícii už dva vlastné kontrolné znalecké posudky a dva posudky, ktoré si dal vypracovať sťažovateľ a ktoré majú rovnaký záver, a to, že postup sťažovateľa pri liečbe poškodenej bol správny, vyšetrovateľ pokračuje vo vyšetrovaní skutku, ktorého sa sťažovateľ nedopustil a ktorý mal byť spáchaný pred 5 rokmi a dvomi mesiacmi.

V postupe vyšetrovateľa sa opakovane vyskytujú obdobia dlhodobej nečinnosti, keď vyšetrovateľ bez akéhokoľvek akceptovateľného dôvodu nekoná a prokurátorka nečinnosť vyšetrovateľa toleruje, čím je dlhodobo porušované základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.»

Podľa sťažovateľa „... vyšetrovateľ bezdôvodne nekonal od 16. 9. 2012, kedy bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie do 27. 1. 2013, teda viac ako dva mesiace. Od 27. 11. 2013 do 1. 4. 2014 - viac ako štyri mesiace. Od 1. 4. 2014 do 5. 5. 2014 - ďalší mesiac. Od 5. 5. 2014 do 1. 7. 2015 - dva mesiace. Od 7. 10. 2014 do januára 2015 vyšetrovateľ opätovne bezdôvodne nekonal ďalšie 3 mesiace, keď pribral do konania znalca [REDAKOVANÉ], ktorý vypracoval znalecký posudok 26. 3. 2015. Po výsluchu znalca 18. 5. 2015 opätovne nekonal do 8. 9. 2015 - takmer 4 mesiace. Od 8. 9. 2015 do 30. 11. 2016, teda za obdobie 15 mesiacov zabezpečil vyšetrovateľ jediný dôkaz a to znalecký posudok znaleckej organizácie Fakultná nemocnica s poliklinikou Žilina. Ani po zabezpečení kontrolného znaleckého posudku, ktorý jasne potvrdil, že postup sťažovateľa pri liečbe poškodenej bol správny, vyšetrovateľ vo veci opätovne nekonal ďalšie tri mesiace, keď následne pribral do konania ďalšiu znaleckú organizáciu na vypracovanie kontrolného znaleckého posudku. Ani po vypracovaní ďalšieho kontrolného znaleckého posudku 22. 4. 2017, ktorý opätovne potvrdil správnosť postupu sťažovateľa pri liečbe poškodenej, vyšetrovateľ nekonal, keď ku dňu podania sťažnosti je bezdôvodne opätovne nečinný takmer 2 mesiace.

Vyšetrovateľ po dobu od vznesenia obvinenia, čo ku dnešnému dňu predstavuje obdobie 3 roky a 9 mesiacov, venoval vyšetrovaniu 2 týždne, keď vypočúval svedkov a zabezpečil vypracovanie troch znaleckých posudkov. Je zrejmé, že vyšetrovateľ je opakovane bezdôvodne nečinný vždy po dobu niekoľkých mesiacoch, pričom jeho nečinnosť medzi jednotlivými úkonmi, ktoré vykonáva nie je ničím odôvodnená. Takýmto postupom

pri vyšetrowaní porušuje základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Je potrebné zdôrazniť, že sťažovateľ svojim konaním ku prietahom v jeho trestnej veci ničím neprispel. Aj keď podal sťažnosť voči uzneseniu o vznesení obvinenia, o ktorej musela rozhodovať Krajská prokuratúra v Prešove a následne aj sťažnosť na Generálnu prokuratúru SR, ani jedna z týchto sťažností nemá odkladný účinok a vyšetrowateľovi nič nebránilo pokračovať vo vyšetrowaní a realizovať potrebné úkony. Vyšetrowateľ má vždy k dispozícii vyšetrowací spis v dvoch vyhotoveniach, teda ani predloženie spisu na nadriadené prokuratúry mu nemôžu brániť v tom, aby postupoval pri vyšetrowaní trestných činov plynule a nevyčkával na prípadné rozhodnutie prokuratúry o sťažnostiach obvinených.

Prokurátorka Okresnej prokuratúry..., ktorá dala pokyn na vznesenie obvinenia sťažovateľovi a ktorá vykonáva dozor nad vyšetrowaním trestného činu... sa na nečinnosť vyšetrowateľa iba rovnako nečinne prizerá a vo veci nekoná, čím je v konaní vedenom na Okresnej prokuratúre Prešov pod sp. zn. 1 Pv 726/2012 rovnako porušované základné právo sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. dohovoru...

Vo veci Barfus proti Českej republike - rozsudok z 31. júla 2000 Európsky súd pre ľudské práva považoval už obdobie 3 roky a 10 mesiacov v trestnom konaní od vznesenia obvinenia po skončenie veci právoplatným rozsudkom odvolacieho súdu z neprimeranú dobu trestného konania a to vo veci, kde bol sťažovateľ obvinený z desiatich trestných činov.

Sťažovateľ sa dostal do stavu právnej neistoty už 17. 12. 2012, keď bol vo veci vypočutý v pozícii svedka, keďže vyšetrowateľ vzniesol obvinenie pre trestný čin usmrtenia poškodenej, ktorej liečby sa zúčastnil aj sťažovateľ.

Vzhľadom na uvedené považujeme obdobie od 17. 12. 2012 do dnešného dňa, teda 4 roky a šesť mesiacov za neakceptovateľnú dobu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádza a to v dôsledku opakovanej nečinnosti vyšetrowateľa OR PZ a prokurátorky Okresnej prokuratúry Prešov v jeho trestnej veci, čím dochádza ku zbytočným prietahom v konaní a tým ku porušovaniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

Sťažovateľ žiadal o priznanie primeraného finančného zadošťučinenia v celkovej sume 10 000 € a svoju žiadosť odôvodnil tým, že „... už 4 roky a 6 mesiacov sa nachádza v stave právnej neistoty, pričom porušovanie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou Okresného riaditeľstva Policajného zboru a Okresnej prokuratúry Prešov v ňom vyvoláva pocit krivdy a beznádeje. Tieto pocity sú ešte zvýraznené tým, že sťažovateľ aj pod tlakom trestného stíhania a ním spôsobeným neustálym stresom musí pokračovať vo svojej zodpovednej práci lekára.

Sťažovateľ stratil akúkoľvek vieru v to, že Slovenská republika, v ktorej žije a je jej občanom je právny štát. Ako slušný a bezúhonný občan je vystavený dlhoročnej svojvôli štátnych orgánov, ktoré nerešpektujú jeho základné práva zaručené ústavou a práva zaručené dohovorom.

Vec má pre sťažovateľa doslova existenciálny význam. Sťažovateľ je stíhaný za trestný čin, ktorého sa mal dopustiť v súvislosti v s výkonom svojho povolania lekára, za ktorý mu nielenže hrozí trest odňatia slobody až na 5 rokov, ale tiež trest zákazu vykonávať činnosť lekára, čím je sťažovateľ vystavený dlhoročným obavám o jeho budúcnosť a budúcnosť jeho rodiny, keďže finančné prostriedky na svoje živobytie, splácanie hypotéky a akékoľvek výdavky získava práve svojou činnosťou lekára. Od spáchania údajného skutku už uplynulo viac ako 5 rokov a vo veci nie je ukončené ani prípravné konanie. Sťažovateľ sa v dôsledku dlhoročného trestného stíhania ocitol v situácii, keď si nie je schopný naplánovať a realizovať žiadne výdavky v obave, že príde o zamestnanie a sám a aj jeho rodina sa ocitnú vo finančnej núdzi.“

3. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálehom:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v trestnom konaní ako celku postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru Odbor kriminálnej polície Prešov vo veci vedenej pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom Okresnej prokuratúry Prešov vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 726/2012 porušené boli.

2. Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru Odbor kriminálnej polície Prešov prikazuje vo veci vedenej pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 konať bez zbytočných prietáhov.

3. Okresnej prokuratúre Prešov prikazuje vo veci vedenej pod sp. zn. 1 Pv 726/2012 konať bez zbytočných prietáhov.

4. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadostučinenie v sume 10 000 €, ktoré sú mu povinní vyplatiť Okresné riaditeľstvo Policajného zboru Odbor kriminálnej polície Prešov v sume 5000 € a Okresná prokuratúra Prešov v sume 5000 € do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

5. [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia v sume 374,80 €, ktoré sú povinní vyplatiť Okresné riaditeľstvo policajného zboru Odbor kriminálnej polície Prešov v sume 187,40 € a Okresná prokuratúra Prešov v sume 187,40 €, na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Tomáša Husovského, v lehote jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

4. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 446/2017-20 z 13. septembra 2017 prijal sťažnosť na ďalšie konanie a vyzval účastníkov konania, aby sa vyjadrili, či trvajú na verejnom pojednávaní. Prokurátora okresnej prokuratúry a riaditeľku okresného riaditeľstva zároveň vyzval, aby sa vyjadrili k prijatej sťažnosti.

Na výzvu ústavného súdu reagoval prokurátor okresnej prokuratúry podaním č. k. 1 Pv 4/17/7707-42 z 18. októbra 2017 doručeným ústavnému súdu 23. októbra 2017, v ktorom okrem iného uviedol, že celkovú dĺžku konania ovplyvnila určitá zložitost' trestnej veci, množstvo procesných návrhov sťažovateľa či jeho nespolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní, ako aj časová zaneprázdnenosť viacerých odborníkov, ktorí sa mali vyjadriť k riešenej problematike. V podobnom duchu reagovala aj riaditeľka okresného riaditeľstva v liste z 9. októbra 2017, ktorý bol ústavnému súdu doručený 18. októbra 2017.

5. Ústavný súd upustil so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) od ústneho pojednávania v danej veci,

pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami, ako aj s obsahom súdneho spisu dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 4/17/7707 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 1 Pv 726/2012).

8. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

9. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

10. Aj podľa judikatúry EŠLP má obvinený právo na to, aby o jeho trestnom obvinení bolo rozhodnuté v primeranej lehote. Toto právo je integrálnou súčasťou práva na spravodlivý proces. Podmieňuje priamo spravodlivý charakter konania tým, že zabraňuje strate dôkazov alebo oslabeniu ich dôkaznej hodnoty. Bráni tiež tomu, aby obvinený bol príliš dlho vystavený zásahom do svojich práv a slobôd a neistote o svojom osude (rozsudok EŠLP vo veci Wemhoff v. Nemecko z 27. 6. 1968).

11. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že z hľadiska hodnotenia povahy veci sa oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre EŠLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citeľného zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (II. ÚS 32/03).

12. Pri posudzovaní otázky, či v konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa, pričom pri svojom rozhodovaní vychádzal aj z vyžiadaných spisov okresného riaditeľstva ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 4/17/7707.

12.1 Pokiaľ ide o prvé kritérium, ktoré ústavný súd zohľadňuje pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd konštatoval, že konanie predstavuje z právneho hľadiska trestnú vec tvoriacu štandardnú a stabilnú súčasť rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní. Čo sa týka skutkovej zložitosti, je potrebné uviesť, že spolu

so sťažovateľom boli obvinení ďalší dvaja lekári, avšak ústavný súd nezistil, žeby táto okolnosť mala vplyv na dĺžku doterajšieho konania. Vo vzťahu ku skutkovej zložitosti veci ústavný súd poukazuje tiež na skutočnosť, že ide o vec, ktorá si vyžaduje odborné znalosti, avšak ani túto okolnosť nepovažuje ústavný súd za takú, na základe ktorej by bolo možné skonštatovať, že ide o mimoriadne zložitú trestnú vec odôvodňujúcu doterajšiu dĺžku konania.

12.2 Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ svojím správaním prispel ku namietanej dĺžke trestného konania.

Ku tvrdeniu okresného prokurátora o tom, že obhajca sťažovateľa žiadal po vznesení obvinenia o vykonanie úkonov až v roku 2014, toto jeho tvrdenie nie je ničím podložené. Z vyšetrovacieho spisu naopak ústavný súd zistil, že obhajca sťažovateľa sa zúčastnil každého vyšetrovacieho úkonu naplánovaného vyšetrovateľom, zo žiadneho úkonu sa neospravedlnil, nikdy nežiadal o zmenu termínu už nariadených vyšetrovacích úkonov a nikdy nenavrhol vykonanie žiadnych dôkazov (okrem návrhu, aby sa znalec [REDACTED] vyjadril ku znaleckému posudku [REDACTED]). Pokiaľ okresný prokurátor tvrdí, že sťažovateľ mal prispieť ku dĺžke konania tým, že spôsobil vznik dôkaznej núdze, pretože nepredložil znalecký posudok, ktorý mal mať vypracovaný Inštitútom forenzných medicínskych expertíz, s. r. o., Bratislava, je potrebné uviesť, že nie je povinnosťou obvineného v trestnom konaní predkladať akékoľvek dôkazy či inak spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní. Ich účelom nebola snaha sťažovateľa čo najviac oddialiť konečné rozhodnutie vo veci, ale, naopak, čo najdôkladnejšie objasniť skutkový stav veci.

Je neakceptovateľné, aby zodpovednosť za dôkaznú núdzu, do ktorej sa preukázateľne a aj podľa tvrdenia okresného prokurátora orgány činné v trestnom konaní vo veci sťažovateľa dostali, bola prenášaná na sťažovateľa ako obvineného. Taktiež nie je pravdivé tvrdenie, že by obhajca sťažovateľa žiadal o vykonanie výsluchu sťažovateľa až po tom, ako rozhodne o jeho podaní generálny prokurátor Slovenskej republiky, a tým mal prispieť k predĺženiu konania.

Ústavný súd k uvedenému tiež uvádza, že aj keď sťažovateľ podal vo veci niekoľko sťažností proti uzneseniam vydaným vyšetrovateľom, žiadna z týchto sťažností nemala

odkladný účinok, a teda nebránila v plynulosti vyšetrovania, a teda nemohla prispieť k dĺžke trestného konania.

12.3 Napokon ústavný súd posudzoval aj postup okresnej prokuratúry a okresného riaditeľstva.

V postupe vyšetrovateľa okresného riaditeľstva zistil ústavný súd opakovane sa vyskytujúce obdobia krátkodobej nečinnosti, pričom v ich dĺžke a dobe výskytu sa ústavný súd v podstate stotožňuje s tvrdením sťažovateľa uvedeným v sťažnosti.

Vyšetrovateľ vo veci vzniesol sťažovateľovi obvinenie uznesením zo 16. septembra 2013. Od uvedeného dátumu do 27. novembra 2013, keď vykonal výsluch znalca [REDACTED], nekonal bezdôvodne viac ako dva mesiace. Následne opätovne bezdôvodne nekonal po dobu viac ako 4 mesiace do 1. apríla 2014, keď vykonal výsluch obvineného [REDACTED]. Výsluch znalca [REDACTED] vykonal vyšetrovateľ 5. mája 2014, teda zase takmer jeden mesiac po predchádzajúcom vyšetrovacom úkone. Výsluchy svedkov začal vykonávať vyšetrovateľ zase až 1. júla 2014, teda takmer dva mesiace od posledného úkonu. Výsluch obvineného [REDACTED] vykonal vyšetrovateľ 7. októbra 2014. Od 7. októbra 2014 do 12. februára 2015, keď uznesením pribral do konania znalca [REDACTED], vyšetrovateľ opätovne nekonal viac ako 4 mesiace. Po doručení znaleckého posudku [REDACTED] v marci 2015 bol znalec vypočutý až 8. septembra 2015. Takýto postup je pre ústavný súd neakceptovateľný. Pokiaľ považoval za potrebné vyšetrovateľ, resp. prokurátor za potrebné znalca vypočuť, táto skutočnosť mu musela byť zrejmá ihneď po preštudovaní predmetného znaleckého posudku, pričom takýmto postupom vyšetrovateľ prispel opätovne k bezdôvodnému predlžovaniu trestného konania o ďalších 6 mesiacov. Ani po výsluchu znalca [REDACTED] 8. septembra 2015 vyšetrovateľ vo veci nekonal plynule, keď od uvedeného obdobia do 25. októbra 2016, teda za obdobie 14 mesiacov, zabezpečil jediný dôkaz, a to znalecký posudok Fakultnej nemocnice Žilina. Navyše, je potrebné skonštatovať, že ani po zabezpečení znaleckého posudku 25. októbra 2016 vyšetrovateľ vo vyšetrovaní nepokračoval. Opätovne bol bezdôvodne nečinný po dobu 4 mesiacov, keď pribral do konania ďalšiu znaleckú organizáciu. Znalecký posudok bol Nemocnicou svätého Michala v Bratislave vypracovaný 22. apríla 2017. Opätovne však vyšetrovateľ

vo veci nekonal a výsluch znalca, ktorý znalecký posudok vypracoval, uskutočnil až 19. júna 2017, teda až po ďalších dvoch mesiacoch nečinnosti.

Ako nesústreďený možno hodnotiť postup vyšetrovateľa, keď na 26. jún 2014 naplánoval výsluchy svedkov – lekárov, a to napriek tomu, že nemal k dispozícii doklad, ktorým by boli lekári zbavení mlčanlivosti, čo bránilo v tom, aby boli lekári vypočutí, čo v konečnom dôsledku viedlo k tomu, že už začatý výsluch [REDAKOVANÉ] musel byť vyšetrovateľom zrušený a zároveň museli byť zrušené naplánované výsluchy lekárov v ďalšie dni. Takýto postup vyšetrovateľa (zrušenie naplánovaných výsluchov a následné zabezpečovanie zbavenia mlčanlivosti) navyše vyvoláva vážne pochybnosti o zákonnosti výsluchov rovnakých lekárov pred vznesením obvinenia.

Tvrdenia riaditeľky okresného riaditeľstva o tom, že vyšetrovateľ nemohol vo veci konať z dôvodu časovej zaneprázdnenosti znalcov, resp. lekárov, ktorí mali byť vypočutí ako svedkovia, nie sú ničím podložené. Z vyšetrovacieho spisu nevyplýva žiadna skutočnosť, z ktorej by bolo možné vyvodiť, že sa znalci, resp. svedkovia ospravedlňovali z nariadených vyšetrovacích úkonov, resp. aby sa na nariadené úkony nedostavili.

Ústavný súd zároveň zo spisu okresnej prokuratúry zistil, že vyšetrovateľ opakovane odmietal plniť záväzné pokyny prokuratúry, čo je zrejmé z jeho podaní z 26. januára 2015, 24. apríla 2015, 3. júna 2015, a aj týmto svojím postupom prispel k predĺženiu trestného konania, a tým aj k neodôvodneným priet'ahom vo veci.

Čo sa týka postupu okresnej prokuratúry, ústavný súd zdôrazňuje, že prokurátor má vo vzťahu k vyšetrovateľovi postavenie nadriadeného orgánu a v prípravnom konaní vykonáva dozor nad dodržiavaním zákonnosti a je oprávnený dávať záväzné pokyny pri vyšetrovaní.

Je zrejmé, že prokurátorka, ktorá mala vykonávať dozor nad dodržiavaním zákonnosti, tolerovala opakovanú nečinnosť vyšetrovateľa pri vyšetrovaní a napriek opakovanému odmietaniu vyšetrovateľa plniť jej záväzné pokyny neprijala žiadne opatrenie, ktorými by takémuto konaniu vyšetrovateľa predchádzala.

13. Ústavný súd zdôrazňuje, že na posúdenie, či bolo v trestnej veci postupované plynule, a teda či dochádzalo ku porušovaniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nie je rozhodujúce, koľko úkonov orgány činné v trestnom konaní vykonali, ale aké použiteľné dôkazy boli v dôsledku týchto úkonov zabezpečené. Z uvedeného dôvodu nemožno tvrdením vyšetrovateľa a ani okresného prokurátora o množstve vydaných uznesení o pribratí znaleckých organizácií, ktoré znalecké posudky odmietli vypracovať, a ani o komunikácii s právnickými osobami, ktoré nikdy neboli do konania ako znalecké organizácie pribraté, ospravedlniť neprimeranú dĺžku trestného konania. Ústavný súd zdôrazňuje, že to bol vyšetrovateľ, ktorý navrhol vzniesť obvinenie, a prokurátorka následne aj záväzný pokyn na vznesenie obvinenia vydala. Následná nespôsobilosť orgánov činných v trestnom konaní zabezpečiť také množstvo dôkazov, ktoré by postačovalo na podanie obžaloby, nemôže ospravedlniť predlžovanie obdobia právnej neistoty, do ktorej sa sťažovateľ uznesením o vznesení obvinenia dostal, a je porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

14. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že doterajším postupom okresného riaditeľstva v konaní vedenom pod ČVS: ORP-966/1-OVK-PO-2012 a postupom okresnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 4/17/7707 došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

15. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Vzhľadom na to, že po podaní sťažnosti vyšetrovateľ ukončil 28. septembra 2017 vyšetrovanie a prokurátorka uznesením z 29. septembra 2017 trestné stíhanie sťažovateľa zastavila, ústavný súd vo veci orgánom činným v trestnom konaní konať neprikázal. Preto v tejto časti ústavný súd sťažnosti nevyhovel.

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané

finančné zadosťučinenie (podobne § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde). Sťažovateľ v sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €.

Podľa názoru ústavného súdu v danom prípade prichádzalo do úvahy aj priznanie finančného zadosťučinenia, pri určení ktorého vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu, význam veci pre sťažovateľa a dĺžku konania. Tam, kde je v hre osobný, rodinný a pracovný život či občianska česť a podobne, existencia samotného trestného konania už len tým, že vnáša do života sťažovateľa značnú neistotu, je veľkou psychickou záťažou; ak v ňou ešte dochádza k prietahom, pocity frustrácie, ktoré sťažovateľa zvyčajne sprevádzajú, môžu dosiahnuť až podobu skutočných psychických útrap, ktoré sa musia finančne odškodniť.

17. Vzhľadom na zistený stav posudzovaného konania, a to najmä s prihliadnutím na význam veci pre sťažovateľa, priznal ústavný súd sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 5 000 €, ktoré zaviazal v sume 2 500 € uhradiť okresné riaditeľstvo a v sume 2 500 € okresnú prokuratúru.

18. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Úhradu priznal v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) za 2 úkony právnej služby po 147,33 € (prevzatie a príprava zastúpenia a vypracovanie sťažnosti), 2 x 8,84 € ako náhrada výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné. Spolu tak predstavuje náhrada trov konania sumu 312,34 €, po zvýšení o DPH vo výške 20 % sumu 374,81 €. Z uvedenej sumy je sumu 187,40 € povinné uhradiť okresné riaditeľstvo a sumu 187,40 € povinná uhradiť okresná prokuratúra na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

19. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nález“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017